Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 21ης Μαΐου 2014*

«Πρόσβαση στα έγγραφα — Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 — Έγγραφα σχετικά με έρευνα της OLAF που αφορούσε την εκτέλεση ενός προγράμματος εκσυγχρονισμού υποδομών στη Συρία — Άρνηση παροχής πρόσβασης — Εξαίρεση σχετική με την προστασία των σκοπών επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου»

Στην υπόθεση Τ-447/11,

Lian Catinis, κάτοικος Δαμασκού (Συρία), εκπροσωπούμενος από τον S. Pappas, δικηγόρο,

προσφεύγων,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον J.-P. Keppenne και την F. Clotuche-Duvieusart,

καθής,

με αντικείμενο προσφυγή ακύρωσης της απόφασης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), της 10ης Ιουνίου 2011, με την οποία η OLAF απέρριψε αφενός το αίτημα που ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι υπέβαλε στην OLAF για να τερματίσει την έρευνά της σχετικά με την εκτέλεση ενός προγράμματος εκσυγχρονισμού υποδομών στη Συρία και αφετέρου το αίτημά του να του επιτραπεί η πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα του φακέλου της έρευνας αυτής,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από την M. Kancheva, προεδρεύουσα, και τους C. Wetter (εισηγητή) και V. Kreuschitz, δικαστές,

γραμματέας: Σ. Σπυροπούλου, υπάλληλος διοίκησης,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 16ης Ιανουαρίου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Institutional and Sector Modernisation Facility (Πρόγραμμα για τη διευκόλυνση του θεσμικού και τομεακού εκσυγχρονισμού, στο εξής: ISMF) αποσκοπεί στην παροχή στις συριακές αρχές τεχνικής υποστήριξης ενόψει κυρίως του οικονομικού εκσυγχρονισμού της κεντρικής διοίκησης.

2 Κατόπιν της διατύπωσης ορισμένων ισχυρισμών σχετικά με παρατυπίες κατά την εκτέλεση του προγράμματος ISMF στη Συρία, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) κίνησε στις 16 Οκτωβρίου 2007 μια σειρά ερευνών, προκειμένου να εξακριβώσει την αλήθεια των ισχυρισμών αυτών. Κατά τις έρευνες αυτές οι ελεγκτές της OLAF, μεταξύ άλλων, υπέβαλαν ορισμένα ερωτήματα στον προσφεύγοντα, τον Lian Catinis, καθώς και σε άλλους εμπειρογνώμονες που ασχολούνταν με την εκτέλεση του προγράμματος στη Συρία.

3 Ο προσφεύγων, με επιστολή της 3ης Αυγούστου 2010 προς έναν από τους προϊσταμένους τμήματος της OLAF, διατύπωσε διάφορες αιτιάσεις σχετικά με τον τρόπο διενέργειας και τη διάρκεια της έρευνας και ζήτησε να τεθεί τέρμα στην έρευνα αυτή.

4 Στις 23 Σεπτεμβρίου 2010 ένας από τους διευθυντές της OLAF πληροφόρησε τον προσφεύγοντα ότι συνεχιζόταν η έρευνα της OLAF σχετικά με τις παρατυπίες που είχαν ενδεχομένως τελεστεί κατά την εκτέλεση του προγράμματος ISMF στη Συρία. Ο διευθυντής αυτός παρέσχε ορισμένες διευκρινίσεις σχετικά με το νομικό πλαίσιο της πολιτικής που ακολουθείται για το απόρρητο των ερευνών και ζήτησε από τον προσφεύγοντα να του δηλώσει με ποια ιδιότητα είχε υποβάλει την αίτησή του.

5 Στις 18 Οκτωβρίου 2010 ο προσφεύγων διευκρίνισε ότι ενεργούσε ως άτομο, ζήτησε από την OLAF να του διαβιβάσει τα σχετικά με την έρευνα έγγραφα που τον αφορούσαν και της ζήτησε και πάλι να θέσει τέρμα στην έρευνα.

6 Με έγγραφο της 21ης Φεβρουαρίου 2011, ένας από τους διευθυντές της OLAF απάντησε στον προσφεύγοντα ότι έπρεπε να παράσχει περισσότερα στοιχεία σχετικά με τα έγγραφα στα οποία ζητούσε να του επιτραπεί η πρόσβαση κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43). Με το ίδιο αυτό έγγραφο ο προσφεύγων ενημερώθηκε ότι είχε το δικαίωμα να επιβεβαιώσει εντός 15 εργάσιμων ημερών την αρχική αίτησή του για πρόσβαση στα έγγραφα.

7 Στις 15 Μαρτίου 2011 ο προσφεύγων υπέβαλε επιβεβαιωτική αίτηση, στην οποία ανέφερε, μεταξύ άλλων, ποια έγγραφα αφορούσε η αίτηση πρόσβασης και παρέθετε τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι δεν είχαν εφαρμογή οι εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001. Ο προσφεύγων ανέφερε επίσης ότι οι καθυστερήσεις στη διενέργεια της έρευνας θα μπορούσαν να θίξουν το δικαίωμά του για έγκαιρη πραγματοποίηση της ακρόασής του.

8 Με έγγραφο της 10ης Ιουνίου 2011, ο γενικός διευθυντής της OLAF πληροφόρησε τον προσφεύγοντα ότι δεν ήταν σε θέση να δεχτεί την αίτησή του για πρόσβαση στα έγγραφα. Ειδικότερα, διευκρίνισε ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν κανένα συγκεκριμένο δικαίωμα άμεσης πρόσβασης στον φάκελο της έρευνας της OLAF και εξήγησε τους λόγους για τους οποίους δεν μπορούσε να επιτραπεί, βάσει του κανονισμού 1049/2001, η πρόσβαση στα οκτώ έγγραφα που η OLAF θεώρησε τελικά ότι αφορούσε η αίτηση. Ο γενικός διευθυντής της OLAF διαβίβασε πάντως ένα αντίγραφο των πρακτικών της

συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2007 μεταξύ του προσφεύγοντος και δύο ελεγκτών της OLAF, βάσει όχι του κανονισμού 1049/2001, αλλά των εσωτερικών διαδικαστικών κανόνων.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

9 Ο προσφεύγων, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 9 Αυγούστου 2011, άσκησε την παρούσα προσφυγή.

10 Στις 3 Νοεμβρίου 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου το υπόμνημα αντίκρουσης.

11 Ο προσφεύγων δεν κατέθεσε υπόμνημα απάντησης εντός της προθεσμίας που του είχε ταχθεί.

12 Με διάταξη της 16ης Ιουλίου 2013, το Γενικό Δικαστήριο (έκτο τμήμα) διέταξε την Επιτροπή, βάσει του άρθρου 65, στοιχείο β′, του άρθρου 66, παράγραφος 1, και του άρθρου 67, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του, να προσκομίσει τα επίμαχα έγγραφα, αλλά παράλληλα όρισε ότι τα έγγραφα αυτά δεν επρόκειτο να γνωστοποιηθούν στον προσφεύγοντα στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας. Η Επιτροπή συμμορφώθηκε με τη διάταξη αυτή.

13 Κατόπιν της μερικής ανανέωσης των μελών του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο όγδοο τμήμα, οπότε η εκδίκαση της υπόθεσης ανατέθηκε πλέον στο τμήμα αυτό.

14 Λόγω κωλύματος του προέδρου του τμήματος, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου όρισε, σύμφωνα με τη σειρά που προβλέπεται στο άρθρο 6 του Κανονισμού Διαδικασίας, έναν πρώτο δικαστή σε αντικατάσταση του κωλυόμενου προέδρου τμήματος και, κατ' εφαρμογή του άρθρου 32, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, έναν δεύτερο δικαστή για να συμπληρωθεί η σύνθεση του τμήματος.

15 Κατόπιν έκθεσης του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

16 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 16ης Ιανουαρίου 2014.

17 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει τις αποφάσεις που περιέχονται στο έγγραφο του γενικού διευθυντή της OLAF της 10ης Ιουνίου 2011, καθόσον ενέχουν την άρνηση της OLAF να τερματίσει την έρευνα και την άρνησή της να επιτρέψει στον προσφεύγοντα την πρόσβαση στον φάκελό του,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

18 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη κατά το μέρος κατά το οποίο αφορά την κατά τον προσφεύγοντα σιωπηρή απόφασή της να μην τερματίσει την έρευνα και ως αβάσιμη κατά το μέρος κατά το οποίο αφορά την απόφασή της να μην επιτρέψει στον προσφεύγοντα την πρόσβαση στον προσωπικό φάκελό του,

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

19 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η OLAF, με το έγγραφο του γενικού διευθυντή της της 10ης Ιουνίου 2011, απέρριψε τόσο το κύριο αίτημά του, που αφορούσε τον τερματισμό της έρευνας, όσο και το αίτημά του να του επιτραπεί η πρόσβαση στον φάκελο της εν λόγω έρευνας.

Επί του αιτήματος ακύρωσης της κατά τον προσφεύγοντα σιωπηρής απόφασης της OLAF να μην τερματίσει την έρευνα

Επιχειρήματα των διαδίκων

20 Ο προσφεύγων, προς στήριξη του αιτήματός του να ακυρωθεί η κατ' αυτόν σιωπηρή απόφαση της OLAF να μην τερματίσει την έρευνα, προβάλλει κατ' ουσία δύο λόγους.

21 Με τον πρώτο λόγο, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η OLAF, παρατείνοντας την έρευνα πέρα από κάποιο εύλογο διάστημα και παραλείποντας να ενημερώσει και να ακούσει τους ενδιαφερόμενους, όχι μόνο πρόσβαλε κατάφωρα την αρχή της χρηστής διοίκησης, το τεκμήριο αθωότητας και τα δικαιώματα άμυνας, αλλά και ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας.

22 Ο δεύτερος λόγος ακύρωσης που προβάλλει ο προσφεύγων στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι η OLAF παρέβη την υποχρέωσή της να παραθέσει τους λόγους για τους οποίους αποφάσισε να μην τερματίσει την έρευνα. Η OLAF, παραλείποντας να αιτιολογήσει τη σιωπηρή απόρριψη του αιτήματος του προσφεύγοντος να τερματίσει την έρευνα, παρέβη ουσιώδη τύπο και πρόσβαλε τα θεμελιώδη δικαιώματα του προσφεύγοντος, όπως αυτά κατοχυρώνονται, μεταξύ άλλων, στα άρθρα 41 και 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο προσφεύγων υποστηρίζει επίσης ότι η OLAF, συνεχίζοντας την έρευνα ακόμη και μετά την παρέλευση ενός εύλογου διαστήματος, και συγκεκριμένα 41 και πλέον μηνών, και παραλείποντας να τον ενημερώσει συναφώς, παρέβη τους διαδικαστικούς κανόνες που έχουν θεσπιστεί με τον κανονισμό (ΕΚ) 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την OLAF (ΕΕ L 136, σ. 1), καθώς και τις αρχές που υπενθυμίζονται στο εγχειρίδιο της OLAF που περιλαμβάνει τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις έρευνες και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθεί το προσωπικό. Κατά τον προσφεύγοντα, με την άποψη αυτή συμφωνεί και η επιτροπή εποπτείας της OLAF. Τέλος, ο προσφεύγων τονίζει ότι, μολονότι ορισμένες πράξεις της έρευνας της OLAF χαρακτηρίστηκαν ως προπαρασκευαστικές πράξεις που δεν συνιστούν βλαπτικές πράξεις, από τη νομολογία προκύπτει ότι η παράβαση ουσιώδους τύπου και η προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά τις προπαρασκευαστικές έρευνες ενδέχεται να θίγουν τη νομιμότητα της τελικής απόφασης που λαμβάνεται βάσει των ερευνών της OLAF.

23 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η επιστολή του γενικού διευθυντή της OLAF της 10ης Ιουνίου 2011 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ενέχουσα σιωπηρή απόρριψη του αιτήματος τερματισμού της επίμαχης έρευνας.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

24 Εν προκειμένω ο προσφεύγων ζητεί να ακυρωθεί η σιωπηρή απόφαση που θεωρεί ότι έλαβε η OLAF επί του αιτήματός του να τερματιστεί η έρευνα.

25 Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων ισχυρίζεται, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ότι, αφού το έγγραφο του γενικού διευθυντή της OLAF της 10ης Ιουνίου 2011 δεν αναφέρει το κύριο αίτημά του, δηλαδή το αίτημα τερματισμού της έρευνας, πρόκειται για σιωπηρή απόρριψη του αιτήματός του να τερματιστεί η έρευνα την οποία διεξήγε η OLAF.

26 Πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση, στην οποία καταλήγει επίσης η Επιτροπή, ότι ο προσφεύγων, μολονότι διαμαρτυρήθηκε επανειλημμένα για τη διάρκεια της έρευνας της OLAF, δεν ενέμεινε ρητά επί του αιτήματός του να ληφθεί απόφαση τερματισμού της έρευνας. Συναφώς επιβάλλεται η παρατήρηση ότι ο προσφεύγων ζήτησε βέβαια, με την επιστολή του της 3ης Αυγούστου 2010, τον τερματισμό της έρευνας. Εντούτοις, με το έγγραφο της 18ης Οκτωβρίου 2010 επαναλαμβάνει το ίδιο αίτημα, αλλά μόνο όσον αφορά τη δυνατότητα να θεωρηθεί εφικτός ο τερματισμός της έρευνας. Ο προσφεύγων πρόσθεσε ότι, για την περίπτωση κατά την οποία η OLAF θα θεωρούσε ότι ο τερματισμός της έρευνας δεν ήταν εφικτός σε εκείνο το στάδιο, ζητούσε να του επιτραπεί η πρόσβαση στα έγγραφα του φακέλου της έρευνας αυτής που τον αφορούσαν. Η επιβεβαιωτική αίτηση της 15ης Μαρτίου 2011 περιλαμβάνει νέες αιτιάσεις σχετικά με τη διάρκεια της έρευνας, αλλά δεν ζητεί από την OLAF να λάβει θέση επί του ζητήματος αυτού. Κατά συνέπεια, αν ληφθούν υπόψη όλα τα έγγραφα που αντήλλαξαν οι ενδιαφερόμενοι, καλώς η OLAF θεώρησε ότι η αίτηση του προσφεύγοντος συνίστατο μόνο σε αίτημα πρόσβασης στα έγγραφα και διατύπωσε συνεπώς τη θέση της αποκλειστικά και μόνο σε σχέση με το αίτημα αυτό.

27 Δεύτερον, εν πάση περιπτώσει, επισημαίνεται ότι ο κανονισμός 1073/1999 δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη που να καθορίζει κάποια προθεσμία πέρα από την οποία να τεκμαίρεται ότι έχει ληφθεί από την OLAF σιωπηρή απόφαση για την απόρριψη αιτήματος τερματισμού έρευνας.

28 Από τη νομολογία προκύπτει πάντως ότι, αν δεν υπάρχουν ρητές διατάξεις που να καθορίζουν μια προθεσμία, μετά τη λήξη της οποίας λογίζεται ότι υπάρχει σιωπηρή απόφαση του θεσμικού οργάνου που έχει κληθεί να λάβει ορισμένη θέση, και που να προσδιορίζουν το περιεχόμενο της απόφασης αυτής, απλώς και μόνον η σιωπή του οργάνου δεν μπορεί καταρχήν να εξομοιώνεται με απόφαση, ειδάλλως θα διακυβευόταν το σύστημα των προβλεπόμενων από τη Συνθήκη μέσων ένδικης προστασίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Δεκεμβρίου 2004, C-123/03 P, Επιτροπή κατά Greencore, Συλλογή 2004, σ. I-11647, σκέψη 45, και αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 1999, T-189/95, T-39/96, T-123/96, SGA κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-3587, σκέψη 27, και T-190/95, T-45/96, Sodima κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-3617, σκέψη 32).

29 Από τη νομολογία αυτή προκύπτει επίσης ότι, υπό ορισμένες συγκεκριμένες περιστάσεις, η αρχή αυτή ενδέχεται να μην έχει εφαρμογή, οπότε μπορεί κατ' εξαίρεση να θεωρείται ότι η σιωπή ή η αδράνεια του θεσμικού οργάνου ισοδυναμεί με σιωπηρή απορριπτική απόφαση (προπαρατεθείσα στη σκέψη 28 απόφαση Επιτροπή κατά Greencore, σκέψη 45).

30 Ο κανονισμός 1073/1999 προβλέπει μόνο, στο άρθρο 6, παράγραφος 5, ότι «οι έρευνες διεξάγονται αδιαλείπτως κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου ανάλογης προς τις περιστάσεις και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης». Ομοίως, το άρθρο 11, παράγραφος 7, του κανονισμού αυτού ορίζει ότι, «όταν μια έρευνα διεξάγεται επί χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των εννέα μηνών, ο διευθυντής ανακοινώνει στην επιτροπή εποπτείας τους λόγους για τους οποίους η έρευνα δεν έχει μπορέσει ακόμη να περατωθεί και την προβλεπόμενη για την ολοκλήρωσή της αναγκαία προθεσμία». Αυτή η υποχρέωση ενημέρωσης της επιτροπής εποπτείας δεν γεννά καμία άμεση υποχρέωση της OLAF σχετικά με τη διάρκεια των ερευνών της.

31 Επιβάλλεται πάντως η διαπίστωση ότι ο προσφεύγων δεν έχει επικαλεστεί καμία ιδιαίτερη περίσταση που να επιτρέπει την κατ' εξαίρεση εξομοίωση της σιωπής της OLAF με σιωπηρή απορριπτική απόφαση.

32 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι είναι απαράδεκτο το αίτημα του προσφεύγοντος για ακύρωση της σιωπηρής απόφασης την οποία θεωρεί ότι έλαβε η OLAF σχετικά με τον μη τερματισμό της έρευνας.

33 Χάριν πληρότητας υπενθυμίζεται, όσον αφορά τον ισχυρισμό σχετικά με την παράβαση ουσιώδους τύπου και την προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού 1073/1999, οι έρευνες της OLAF πρέπει βέβαια να διεξάγονται με πλήρη σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι

οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος, π.χ. οι ισχυρισμοί περί προσβολής του τεκμηρίου αθωότητας και των δικαιωμάτων άμυνας ή περί κατάχρησης εξουσίας, δεν στηρίζονται σε κανένα αποδεικτικό στοιχείο, οπότε δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η OLAF πρόσβαλε όντως κάποιο από τα θεμελιώδη αυτά δικαιώματα, αυτό δεν αναιρεί την ορθότητα της διαπίστωσης που περιέχεται στις ανωτέρω σκέψεις 26 έως 31 και δεν ασκεί καμία επιρροή επί του παραδεκτού του πρώτου λόγου ακύρωσης.

34 Όσον αφορά ειδικότερα την αιτίαση σχετικά με τη διάρκεια της έρευνας, υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση τήρησης εύλογης προθεσμίας κατά τη διεξαγωγή των διοικητικών διαδικασιών συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, της οποίας τον σεβασμό διασφαλίζει το δικαιοδοτικό όργανο της Ένωσης και η οποία εξάλλου επαναλαμβάνεται ως συστατικό στοιχείο του δικαιώματος για χρηστή διοίκηση στο άρθρο 41, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 2008, T-48/05, Franchet και Byk κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. II-1585, σκέψη 273 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Από τη νομολογία συνάγεται επίσης ότι, όταν, όπως εν προκειμένω (βλ. ανωτέρω σκέψη 30), η διάρκεια της διαδικασίας δεν καθορίζεται από διάταξη του δικαίου της Ένωσης, ο εύλογος χαρακτήρας της προθεσμίας πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με το σύνολο των περιστάσεων κάθε συγκεκριμένης υπόθεσης και, ειδικότερα, με τα συμφέροντα του διαδίκου που διακυβεύονται στη δίκη, την περιπλοκότητα της υπόθεσης και τη συμπεριφορά των διαδίκων (βλ. συναφώς απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 2002, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-8375, σκέψη 187).

35 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως ισχυρίζεται άλλωστε και ο προσφεύγων, το διάστημα των 41 και πλέον μηνών που είχε διαρκέσει ήδη η έρευνα κατά το χρονικό σημείο της άσκησης της υπό κρίση προσφυγής μπορεί εκ πρώτης όψεως να θεωρηθεί υπερβολικά μακρό. Το ζήτημα όμως αν το χρονικό αυτό διάστημα είναι εν προκειμένω δικαιολογημένο λόγω της περιπλοκότητας της υπόθεσης δεν είναι λυσιτελές προκειμένου να δοθεί απάντηση στον υπό εξέταση λόγο ακύρωσης, ο οποίος αφορά την ύπαρξη σιωπηρής απόφασης απόρριψης του αιτήματος τερματισμού της επίμαχης έρευνας. Συναφώς επισημαίνεται συγκεκριμένα ότι η ενδεχόμενη προσβολή των εν λόγω θεμελιωδών δικαιωμάτων θα έπρεπε να εκτιμηθεί κατά το χρονικό σημείο της έκδοσης απόφασης σχετικά με τον προσφεύγοντα κατόπιν της έρευνας της OLAF.

Επί του αιτήματος ακύρωσης της απόφασης της OLAF να μην επιτραπεί στον προσφεύγοντα η πρόσβαση στα έγγραφα της έρευνας που τον αφορούσαν

Επιχειρήματα των διαδίκων

36 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η άρνηση παροχής πρόσβασης στα έγγραφα έρευνας της OLAF πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη και να αποτελεί απόρροια συγκεκριμένης και εξατομικευμένης εξέτασης κάθε εγγράφου που αφορά το αίτημα πρόσβασης και της διαπίστωσης ότι υπάρχει πραγματική και όχι υποθετική ανάγκη προστασίας του απορρήτου της έρευνας και της αποτελεσματικότητας των μελλοντικών ερευνών. Εν προκειμένω όμως το έγγραφο του γενικού διευθυντή της OLAF της 10ης Ιουνίου 2011 δεν εκθέτει συγκεκριμένα πώς τα έγγραφα που αφορά το αίτημά του θίγουν κάποιο συμφέρον προστατευόμενο δυνάμει του κανονισμού 1049/2001. Ο προσφεύγων υποστηρίζει επίσης ότι η OLAF, αρνούμενη να του επιτρέψει την πρόσβαση σε έγγραφα που τον αφορούσαν, έβλαψε ανεπανόρθωτα τη δυνατότητά του να ασκήσει τα δικαιώματα άμυνάς του και παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας.

37 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

38 Υπενθυμίζεται ότι ο κανονισμός 1049/2001, σύμφωνα με την αιτιολογική του σκέψη 1, αποτελεί ειδικότερη έκφανση της βούλησης που εκφράζεται στο άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, δηλαδή της βούλησης να διανοιχθεί μια νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και εγγύτερα προς τους πολίτες. Όπως υπενθυμίζει η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, το δικαίωμα πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων συναρτάται προς τον δημοκρατικό χαρακτήρα των οργάνων αυτών (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιουλίου 2011, C-506/08 P, Σουηδία κατά MyTravel και Επιτροπής, Συλλογή 2011, σ. I-6237, σκέψη 72 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

39 Προς τούτο, σκοπός του κανονισμού 1049/2001 είναι, κατά την αιτιολογική σκέψη 4 και το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού, να χορηγηθεί στο κοινό το ευρύτερο δυνατό δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων (βλ. παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 38 απόφαση Σουηδία κατά MyTravel και Επιτροπής, σκέψη 73 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

40 Στο δικαίωμα αυτό επιβάλλονται πάντως ορισμένοι περιορισμοί, οι οποίοι στηρίζονται σε λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος. Ειδικότερα, ο εν λόγω κανονισμός προβλέπει στο άρθρο 4, σύμφωνα και με την αιτιολογική σκέψη 11, ένα καθεστώς εξαιρέσεων, το οποίο παρέχει στα θεσμικά όργανα τη δυνατότητα να αρνούνται την πρόσβαση σε ένα έγγραφο σε περίπτωση που η γνωστοποίησή του θα έθιγε την προστασία ενός από τα συμφέροντα που προστατεύει το εν λόγω άρθρο (βλ. παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 38 απόφαση Σουηδία κατά MyTravel και Επιτροπής, σκέψη 74 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

41 Οι εξαιρέσεις αυτές πάντως, δεδομένου ότι συνιστούν απόκλιση από τη γενική αρχή της κατά το δυνατόν ευρύτερης πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα, πρέπει να ερμηνεύονται στενά και να εφαρμόζονται αυστηρά (βλ. παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 38 απόφαση Σουηδία κατά MyTravel και Επιτροπής, σκέψη 75 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

42 Συνεπώς, όταν το οικείο θεσμικό όργανο αποφασίζει να αρνηθεί την πρόσβαση σε έγγραφο του οποίου ζητήθηκε η γνωστοποίηση, τότε οφείλει καταρχήν να παράσχει εξηγήσεις σχετικά με το ζήτημα πώς η πρόσβαση στο έγγραφο αυτό μπορεί να θίξει συγκεκριμένα και ουσιαστικά το συμφέρον που προστατεύεται από κάποια εξαίρεση του άρθρου 4 του κανονισμού 1049/2001 την οποία επικαλείται το θεσμικό αυτό όργανο. Επιπλέον, ο κίνδυνος προσβολής του συμφέροντος αυτού πρέπει να είναι ευλόγως προβλέψιμος και όχι καθαρά υποθετικός (βλ. παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 38 απόφαση Σουηδία κατά MyTravel και Επιτροπής, σκέψη 76 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

43 Το οικείο κοινοτικό όργανο μπορεί πάντως να στηρίζεται συναφώς σε γενικά τεκμήρια, τα οποία να έχουν εφαρμογή σε ορισμένες κατηγορίες εγγράφων, δεδομένου ότι για αιτήσεις γνωστοποίησης που αφορούν ίδιας φύσης έγγραφα μπορούν να ισχύουν παρόμοιοι γενικοί λόγοι (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Νοεμβρίου 2013, C-514/11 P και C-605/11 P, LPN και Φινλανδία κατά Επιτροπής, σκέψη 45 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Η εφαρμογή ενός γενικού τεκμηρίου δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να αποδειχθεί ότι το συγκεκριμένο έγγραφο του οποίου ζητείται η γνωστοποίηση δεν καλύπτεται από το εν λόγω τεκμήριο ή ότι υφίσταται υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση του εν λόγω εγγράφου δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, τελευταία φράση, του κανονισμού 1049/2001. Ομοίως, το οικείο όργανο δεν υποχρεούται να βασίσει την απόφασή του στο γενικό αυτό τεκμήριο. Έχει πάντοτε τη δυνατότητα να προβεί σε συγκεκριμένη εξέταση των εγγράφων που αφορά η αίτηση πρόσβασης και να παραθέσει τη σχετική αιτιολογία (προπαρατεθείσα απόφαση LPN και Φινλανδία κατά Επιτροπής, σκέψεις 66 και 67).

44 Υπό το φως των αρχών αυτών πρέπει συνεπώς να εξεταστεί το αίτημα του προσφεύγοντος να ακυρωθεί η απόφαση της OLAF να μην του επιτρέψει την πρόσβαση στα έγγραφα της έρευνας που τον αφορούσαν.

45 Η OLAF, με το έγγραφο του γενικού διευθυντή της της 10ης Ιουνίου 2011, προσδιόρισε οκτώ έγγραφα που αφορούσε η αίτηση πρόσβασης του προσφεύγοντος και, αφού προέβη σε συγκεκριμένη εξέτασή τους, εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους τα έγγραφα αυτά δεν έπρεπε να δημοσιοποιηθούν.

46 Τα έγγραφα στα οποία ο προσφεύγων είχε ζητήσει να του επιτραπεί η πρόσβαση είναι τα εξής:

— τα πρακτικά μιας συνάντησης, που έφεραν ημερομηνία 27 Νοεμβρίου 2007 (στο εξής: έγγραφο αριθ. 1),

— το έγγραφο της OLAF της 21ης Μαΐου 2010 (στο εξής: έγγραφο αριθ. 2),

— η εσωτερική απόφαση της OLAF της 16ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με τον διορισμό ελεγκτή (στο εξής: έγγραφο αριθ. 3),

— η έκθεση του επιτόπιου ελέγχου της 29ης Ιουλίου 2010 (στο εξής: έγγραφο αριθ. 4),

— το έγγραφο με παραλήπτη την OLAF που παραλήφθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 2010 (στο εξής: έγγραφο αριθ. 5),

— το έγγραφο με παραλήπτη την OLAF που παραλήφθηκε στις 25 Ιουνίου 2009 (στο εξής: έγγραφο αριθ. 6),

— το ενημερωτικό σημείωμα με παραλήπτη την επιτροπή εποπτείας της OLAF, της 19ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με το ότι η έρευνα της υπόθεσης είχε ήδη διαρκέσει περισσότερο από εννέα μήνες (στο εξής: έγγραφο αριθ. 7),

— η έναρξη της εξωτερικής έρευνας της 16ης Οκτωβρίου 2007 (στο εξής: έγγραφο αριθ. 8).

47 Με δεδομένα τα επιχειρήματα που διατυπώνει ο προσφεύγων προς στήριξη του αιτήματός του να ακυρωθεί η απόφαση της OLAF να μην του επιτρέψει την πρόσβαση στα έγγραφα που αφορούσε η αίτησή του, πρέπει καταρχάς να εξακριβωθεί αν η OLAF εκπλήρωσε την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπείχε, ενώ στη συνέχεια πρέπει να εξεταστεί αν οι λόγοι που παρέθεσε η OLAF σχετικά με τις εξαιρέσεις που επικαλέστηκε είναι βάσιμοι και, τέλος, αν υπάρχει υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί την πρόσβαση στα επίμαχα έγγραφα.

48 Πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η OLAF εκπλήρωσε την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπείχε. Στο πλαίσιο αυτό, εναπόκειται στο θεσμικό όργανο που δεν έχει επιτρέψει την πρόσβαση σε ορισμένο έγγραφο να παράσχει αιτιολογία από την οποία να μπορεί να γίνει κατανοητό και να εξακριβωθεί, αφενός, αν το έγγραφο που αφορά η αίτηση πρόσβασης έχει πράγματι σχέση με τον τομέα τον οποίο αφορά η εξαίρεση και, αφετέρου, αν υφίσταται πράγματι η συνδεόμενη με την εξαίρεση αυτή ανάγκη προστασίας (βλ. απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2013, T-331/11, Besselink κατά Συμβουλίου, σκέψη 99 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

49 Εν προκειμένω η OLAF γνωστοποίησε σαφώς στον προσφεύγοντα τις εξαιρέσεις στις οποίες βάσιζε την άρνησή της να του επιτρέψει την πρόσβαση στα επίμαχα έγγραφα, επικαλούμενη, πρώτον, όσον αφορά το σύνολο των εγγράφων αυτών, τόσο την προβλεπόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 εξαίρεση, η οποία αφορά την προστασία των σκοπών επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου, όσο και την προβλεπόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του εν λόγω κανονισμού εξαίρεση σχετικά με την ιδιωτική ζωή και την ακεραιότητα του ατόμου, δεύτερον, όσον αφορά τα έγγραφα αριθ. 1, 3, 4, 7 και 8, την προβλεπόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του ίδιου αυτού κανονισμού εξαίρεση σχετικά με την προστασία της διαδικασίας λήψης αποφάσεων του θεσμικού οργάνου και, τρίτον, όσον αφορά τα έγγραφα αριθ. 1, 2, 4, 6 και 7, την προβλεπόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού εξαίρεση σχετικά με την προστασία των εμπορικών συμφερόντων.

50 Σύμφωνα με το έγγραφο του γενικού διευθυντή της OLAF της 10ης Ιουνίου 2011, τα έγγραφα αριθ. 1, 3, 4, 7 και 8 καταρτίστηκαν για εσωτερική χρήση και αποτελούν μέρος των προκαταρκτικών συσκέψεων και διαβουλεύσεων εντός της OLAF. Τα έγγραφα αριθ. 2, 4 και 5 αφορούν την αλληλογραφία μεταξύ της OLAF και των αρμόδιων εθνικών αρχών και περιέχουν επιχειρησιακές πληροφορίες που αντηλλάγησαν στο πλαίσιο των ερευνών της OLAF και των εθνικών αρχών σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις. Τέλος, το έγγραφο αριθ. 6 αφορά ένα έγγραφο άλλου επιχειρηματία, το οποίο παρέχει στην OLAF χρήσιμες πληροφορίες. Όλα τα έγγραφα αυτά εμπίπτουν στις εξαιρέσεις που προβλέπει το άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001. Στη συνέχεια η OLAF εξέτασε κατά πόσον υπήρχε υπέρτερο δημόσιο συμφέρον και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε. Συναφώς η OLAF τόνισε ότι, λόγω της ιδιαιτερότητας των ερευνών για την καταπολέμηση της απάτης και κυρίως λόγω του απορρήτου των πληροφοριών που συλλέγει η ίδια, πρέπει να υπάρχουν σαφή στοιχεία που να αποδεικνύουν την ύπαρξη υπέρτερου συμφέροντος που να δικαιολογεί τη δημοσιοποίηση εγγράφων σχετικών με έρευνα. Τέλος, η OLAF εξέτασε τη δυνατότητα να επιτρέψει τη μερική πρόσβαση στα έγγραφα που αφορούσε η αίτηση πρόσβασης, αλλά, επειδή οι πληροφορίες που περιείχαν τα εν λόγω έγγραφα ενέπιπταν σε μία τουλάχιστον από τις εξαιρέσεις που επικαλούνταν η OLAF, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν μπορούσε να επιτρέψει την πρόσβαση αυτή.

51 Δεύτερον, όσον αφορά το ζήτημα αν η απόφαση της OLAF να μην επιτρέψει στον προσφεύγοντα την πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα ήταν δικαιολογημένη με βάση τις εξαιρέσεις που επικαλέστηκε η αρχή αυτή, και ειδικότερα την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 και αφορά την προστασία των σκοπών επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου, δεν αμφισβητείται ότι τα οκτώ επίμαχα έγγραφα αφορούν πράγματι μια έρευνα, υπό την έννοια του άρθρου αυτού, και ότι κατά την έκδοση της εν λόγω απόφασης η έρευνα ήταν ακόμη υπό εξέλιξη.

52 Κατά συνέπεια, καλώς καταρχήν η OLAF επικαλέστηκε την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 (βλ. επ' αυτού τις αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 6ης Ιουλίου 2006, T-391/03 και T-70/04, Franchet και Byk κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-2023, σκέψη 113).

53 Το γεγονός ότι ένα έγγραφο αφορά επιθεώρηση ή έρευνα δεν αρκεί βέβαια για να δικαιολογήσει την εφαρμογή της εξαίρεσης της οποίας γίνεται επίκληση. Το οικείο θεσμικό όργανο πρέπει επίσης να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους η πρόσβαση στο εν λόγω έγγραφο είναι ικανή να θίξει συγκεκριμένα και πραγματικά το συμφέρον που προστατεύεται από κάποια από τις εξαιρέσεις που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001.

54 Εν προκειμένω πάντως επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η OLAF εξέθεσε, με το έγγραφο του γενικού διευθυντή της της 10ης Ιουνίου 2011, τους λόγους για τους οποίους η γνωστοποίηση των εγγράφων που αφορούσε η αίτηση πρόσβασης θα έθιγε το προστατευόμενο συμφέρον. Για παράδειγμα, πέρα από το γεγονός ότι τα έγγραφα αριθ. 1 έως 8 αφορούσαν πράγματι την υπό εξέλιξη έρευνα, πολλά έγγραφα αποκάλυπταν αποδεικτικά στοιχεία που είχαν συλλεγεί από διάφορες πηγές και η οποιαδήποτε γνωστοποίηση θα λειτουργούσε ενδεχομένως προειδοποιητικά έναντι των προσώπων ή φορέων που αφορούσε η έρευνα πριν συλλεγούν όλα τα αποδεικτικά στοιχεία. Ομοίως, τα έγγραφα αυτά θα μπορούσαν επίσης να συνιστούν αποδεικτικά στοιχεία σε δίκες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και συνεπώς η γνωστοποίησή τους θα μπορούσε να ματαιώσει την αποτελεσματική χρησιμοποίησή τους από τα δικαστήρια αυτά. Επιπλέον, τα έγγραφα αριθ. 1, 2, 4, 5 και 7 παρουσιάζουν τη στρατηγική της OLAF, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο διεξήγε την έρευνα. Η γνωστοποίησή τους θα μπορούσε να παράσχει ενδείξεις για τις μεθόδους εργασίας της στην παρούσα περίπτωση και να επηρεάσει συνεπώς αρνητικά την αποτελεσματικότητα της δράσης της OLAF. Τα έγγραφα αριθ. 2, 4 και 5 αφορούν όλα τις ανταλλαγές πληροφοριών με τις εθνικές αρχές στο πλαίσιο της υπό εξέταση έρευνας και η γνωστοποίησή τους θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά το κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης που είναι αναγκαίο για την εύρυθμη συνεργασία με τις εθνικές αρχές στο πλαίσιο της επίμαχης έρευνας. Επιπλέον, η γνωστοποίηση των εγγράφων αυτών θα αποκάλυπτε επίσης τις στρατηγικές της έρευνας, τις ενέργειες που είχαν ήδη γίνει και τον τρόπο ερμηνείας των

διαδικασιών. Τέλος, η δημοσιοποίηση των εγγράφων, π.χ. του εγγράφου αριθ. 6, το οποίο προέρχεται από επιχειρηματία που παρέσχε πληροφορίες στην OLAF, θα εξέθετε τον πληροφοριοδότη και συνεπώς δεν θα προστατευόταν πλέον η ανωνυμία του, πράγμα που θα αποθάρρυνε τους ιδιώτες να αποστέλλουν πληροφορίες σχετικές με την ενδεχόμενη διάπραξη απατών και θα στερούσε έτσι την OLAF και την Επιτροπή από χρήσιμες πληροφορίες για την έναρξη ερευνών που θα είχαν ως σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

55 Επιπλέον, η αιτίαση σχετικά με τη μη εύλογη διάρκεια της επίμαχης έρευνας πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής. Ακόμη δηλαδή και αν υποτεθεί ότι μπορεί να αποδειχθεί ότι η διάρκεια της έρευνας δεν είναι εύλογη, αυτό δεν αναιρεί τη νομιμότητα της απόφασης της OLAF να μην επιτρέψει στον προσφεύγοντα την πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα βασιζόμενη στις εξαιρέσεις που επικαλέστηκε.

56 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι καλώς η OLAF κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η γνωστοποίηση των εγγράφων τα οποία αφορούσε η αίτηση πρόσβασης θα επηρέαζε αρνητικά την υπό εξέλιξη έρευνα.

57 Κατά τα λοιπά, ο προσφεύγων δεν επικαλέστηκε, προς στήριξη του υπό εξέταση λόγου ακύρωσης, κανένα επιχείρημα για να αντικρούσει το συμπέρασμα της OLAF ότι δεν μπορούσε να επιτραπεί η μερική πρόσβαση.

58 Τέλος, όσον αφορά το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, τελευταία φράση, του κανονισμού 1049/2001, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το έγγραφο του γενικού διευθυντή της OLAF της 10ης Ιουνίου 2011, δεν υφίσταται τέτοιο συμφέρον στην προκειμένη περίπτωση.

59 Αυτή η εκτίμηση για τη μη ύπαρξη υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, τελευταία φράση, του κανονισμού 1049/2001, δεν ενέχει κανένα σφάλμα.

60 Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, κατά το χρονικό σημείο της έκδοσης της απόφασης της OLAF που δεν επέτρεψε στον προσφεύγοντα την πρόσβαση στα επίμαχα έγγραφα, η έρευνα ήταν ακόμη υπό εξέλιξη. Επιπλέον, ο προσφεύγων δεν διατύπωσε κανένα εμπεριστατωμένο επιχείρημα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου από το οποίο να μπορεί να συναχθεί ότι η OLAF κακώς έκρινε ότι δεν υπήρχε υπέρτερο δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση των επίμαχων εγγράφων κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001.

61 Όσον αφορά τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον συνίσταται στα δικαιώματα άμυνας, αρκεί η διαπίστωση ότι το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα δεν εξαρτάται από τη φύση του ιδιαίτερου συμφέροντος που έχει ενδεχομένως ο αιτών σε σχέση με την απόκτηση της πληροφορίας που ζητεί (βλ. επ' αυτού την απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Φεβρουαρίου 2007, C-266/05 P, Sison κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2007, σ. I-1233, σκέψη 44).

62 Ομοίως, ούτε το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι το γεγονός ότι δεν έχει πρόσβαση στον φάκελο της έρευνας προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνάς του και είναι αντίθετο προς το άρθρο 42 και το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων μπορεί να γίνει δεκτό. Συναφώς υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι η υπό κρίση προσφυγή ασκήθηκε βάσει του κανονισμού 1049/2001 κατόπιν της άρνησης της OLAF να επιτρέψει την πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα. Δεύτερον, δεν αμφισβητείται ότι κατά τον χρόνο της άσκησης της προσφυγής δεν είχε περατωθεί ακόμη η έρευνα και δεν είχε καταρτιστεί η τελική έκθεση, άρα δεν είχε ληφθεί ούτε απόφαση για τα περαιτέρω. Εξάλλου, αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται ο προσφεύγων, σκοπός του κανονισμού 1049/2001 είναι στην πραγματικότητα να διασφαλίζεται σε όλους η πρόσβαση στα έγγραφα, πράγμα που σημαίνει ότι το έγγραφο που γνωστοποιείται δυνάμει των διατάξεών του καθίσταται κοινό κτήμα.

63 Επισημαίνεται εξάλλου στο πλαίσιο αυτό ότι, όποια και αν είναι τα δικαιώματα που υφίστανται δυνάμει του κανονισμού 1049/2001, η OLAF δεν είναι υποχρεωμένη να επιτρέπει σε οποιονδήποτε ισχυρίζεται ότι τον αφορά η διεξαγόμενη έρευνα την πρόσβαση στα έγγραφα του φακέλου της έρευνας αυτής (βλ. επ' αυτού την προπαρατεθείσα στη σκέψη 34 απόφαση της 8ης Ιουλίου 2008, Franchet και Byk κατά Επιτροπής, σκέψεις 255 έως 258).

64 Επισημαίνεται συναφώς ότι η πρόσβαση στα έγγραφα των φακέλων της OLAF που αφορούν έρευνες της εν λόγω υπηρεσίας πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που ακολουθεί την έρευνα, με την εξαίρεση του δικαιώματος του ενδιαφερόμενου να λάβει το πρακτικό της συνάντησής του με την OLAF. Συγκεκριμένα, η τελική σύσταση της OLAF θα υποβληθεί στις αρμόδιες αρχές της Ένωσης ή στις εθνικές αρχές. Αν οι αρχές αυτές έχουν την πρόθεση να επιβάλουν κύρωση σε κάποιο από τα πρόσωπα που αφορά η έρευνα, δηλαδή εν προκειμένω στον προσφεύγοντα, θα πρέπει να του παράσχουν τη δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματα άμυνάς του σύμφωνα με την εφαρμοστέα διοικητική ή ποινική διαδικασία. Επομένως, ο προσφεύγων θα έχει τη δυνατότητα να υποβάλει στις αρχές αυτές αίτηση παροχής έννομης προστασίας τηρώντας τους εφαρμοστέους διαδικαστικούς ή δικονομικούς κανόνες.

65 Επομένως, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω εκτιθέμενα, καλώς η OLAF, βασιζόμενη στην εξαίρεση που στηρίζεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, δεν επέτρεψε την πρόσβαση στα έγγραφα που αφορούσε η αίτηση του προσφεύγοντος.

66 Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί η επιχειρηματολογία που ανέπτυξε ο προσφεύγων σχετικά με τις άλλες εξαιρέσεις που επικαλέστηκε η OLAF για να δικαιολογήσει την άρνησή της να επιτρέψει την πρόσβαση στα επίμαχα έγγραφα.

Επί των δικαστικών εξόδων

67 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τον Lian Catinis στα δικαστικά έξοδα.

Kancheva Wetter Kreuschitz

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Μαΐου 2014.

(υπογραφές)